

ИЗВЕШТАЈ О ОСНОВНИМ ПОКАЗАТЕЉИМА СТАЊА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА у периоду од 2018. до 2022. године

* ГРАД ЗАЈЕЧАР *

УВОД

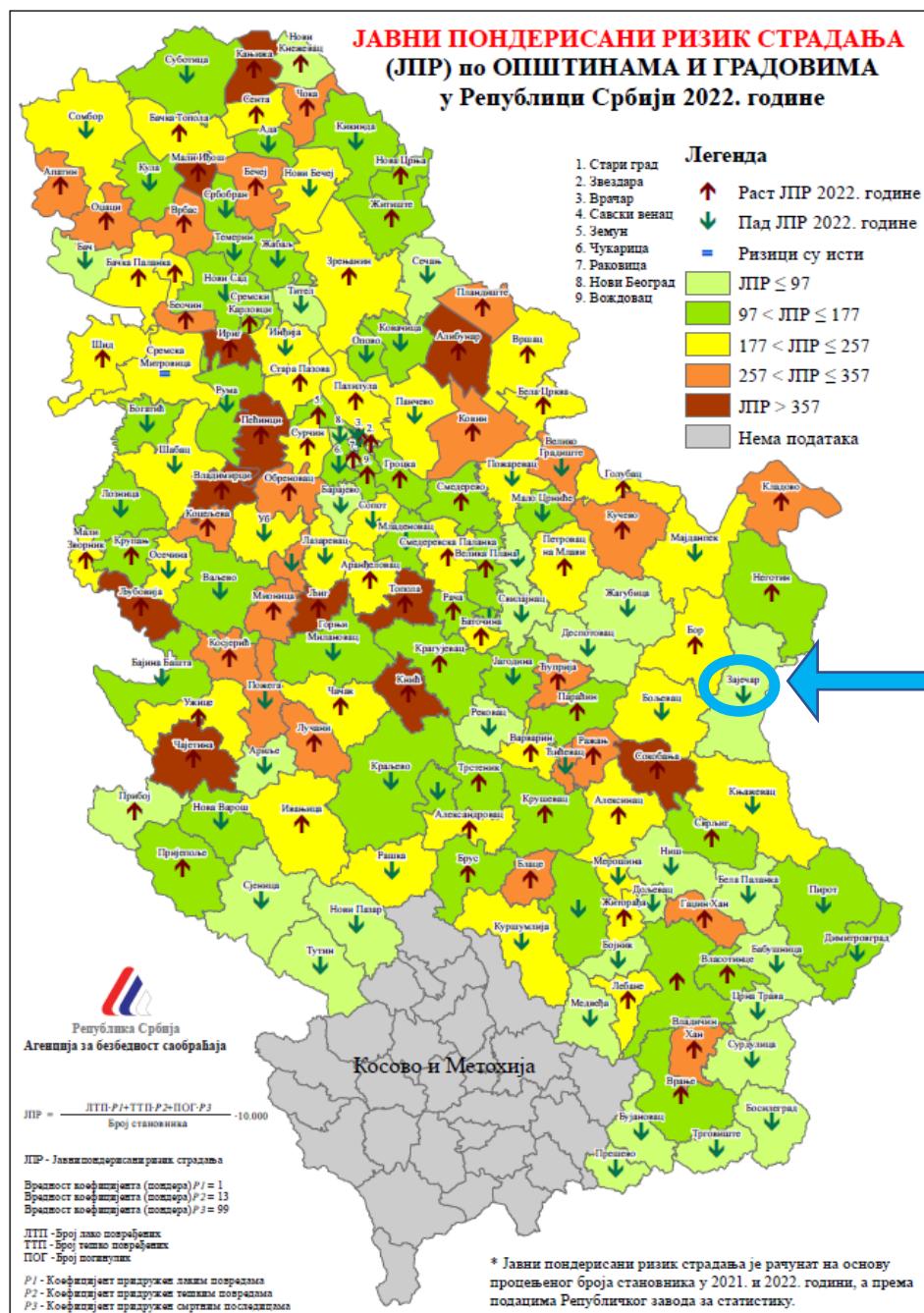
Праћење апсолутних показатеља безбедности саобраћаја (брз и последице саобраћајних незгода) представља један од најчешће коришћених елемената за праћење стања безбедности саобраћаја на одређеном подручју, планирање мера и активности и праћење ефеката примењених мера. У складу са тим Агенција је извршила анализу стања безбедности саобраћаја за сваку локалну самоуправу (општину и град) појединачно и израдила Извештај са најважнијим чињеницама за сваку локалну самоуправу. Анализе су извршене на основу података о саобраћајним незгодама које су се додориле у периоду од 2018. до 2022. године и резултата истраживања индикатора безбедности саобраћаја у Републици Србији 2022. године.

Овај извештај садржи основне податке о стању безбедности саобраћаја на територији града Зајечара. У извештају се налазе подаци о тренду који је успостављен у претходном петогодишњем периоду (2018-2022. година), када су у питању број саобраћајних незгода (СН) и број погинулих (ПОГ) и повређених (ПОВ) лица у саобраћајним незгодама на територији града Зајечара. Извршена је анализа стања безбедности саобраћаја за различите категорије учесника у саобраћају, у односу на својство учешћа, категорију возила у којој су се налазили и старост учесника. За сваку од посматраних категорија учесника у саобраћају су приказани основни подаци о стању безбедности саобраћаја и околностима настанка саобраћајних незгода у којима су учествовали. У Извештају су приказане и вредности основних индикатора безбедности саобраћаја за територију града Зајечара.

Најважније чињенице и закључци произашли из ових анализа би требали да буду коришћени као смернице за идентификацију проблема страдања становништва у саобраћајним незгодама, за планирање других детаљнијих истраживања и будућих активности свих субјеката на територији општине, у циљу унапређења безбедности саобраћаја.

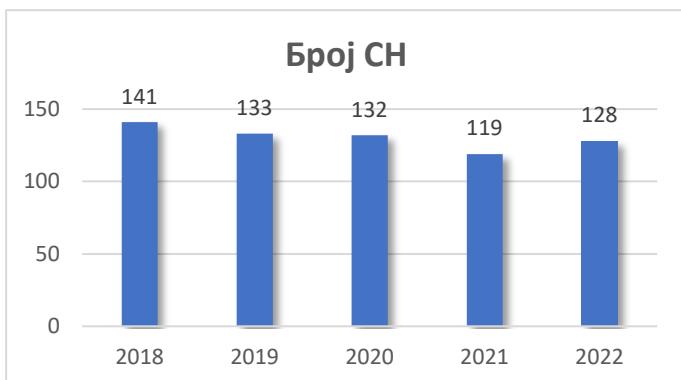
За спровођење детаљнијих анализа података о саобраћајним незгодама може се користити и јавно доступна апликација „**ИНТЕГРИСАНА БАЗА ПОДАТАКА О ОБЕЛЕЖЈИМА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ**”, која је свим заинтересованим корисницима доступна преко интернет стране Агенције <http://www.abs.gov.rs/sr/analize-i-istrazivanja/baza-podataka> или директно преко линка <http://bazabs.abs.gov.rs/absPortal/>. Апликација је намењена свим субјектима, институцијама, предузећима и појединцима који су заинтересовани за податке о обележјима безбедности саобраћаја у Србији. Треба напоменути да апликација даје могућност за анализу података по локалним самоуправама (општинама и градовима), што може бити посебно значајно за рад локалних тела за координацију послова безбедности саобраћаја (савети и сл.).

1. КАРТА ЈАВНОГ ПОНДЕРИСАНОГ РИЗИКА СТРАДАЊА ПО ОПШТИНАМА И ГРАДОВИМА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ 2022. ГОДИНЕ

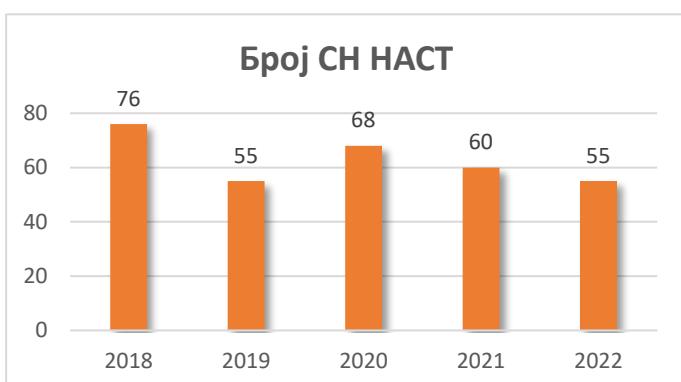

На карти изнад, приказане су вредности јавног пондерисаног ризика страдања становништва у друмском саобраћају, за 2022. годину, за сваку локалну самоуправу (општину и град) у Републици Србији. Јавни пондерисани ризик представља однос пондерисаног укупног броја настрадалих лица у саобраћајним незгодама (погинули, тешко повређени и лако повређени) током 2022. године и броја становника за сваку локалну самоуправу. Вредности јавног пондерисаног ризика су подељене у 5 класа. Јавни пондерисани ризик за град Зајечар припада класи **веома ниске вредности ризика**, при чему је у 2022. години дошло до **смањења** јавног пондерисаног ризика у односу на 2021. годину. Ова локална самоуправа је на **30. месту** од 161 локалне самоуправе у Републици Србији по вредности јавног пондерисаног ризика за 2022. годину.

2. ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЉИ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА (2018-2022. ГОДИНА)

- Укупан број евидентираних саобраћајних незгода је 653.

- Укупан број саобраћајних незгода са настрадалим (погинулим и повређеним) лицима је 314.

- Укупан број погинулих лица у саобраћајним незгодама је 23.

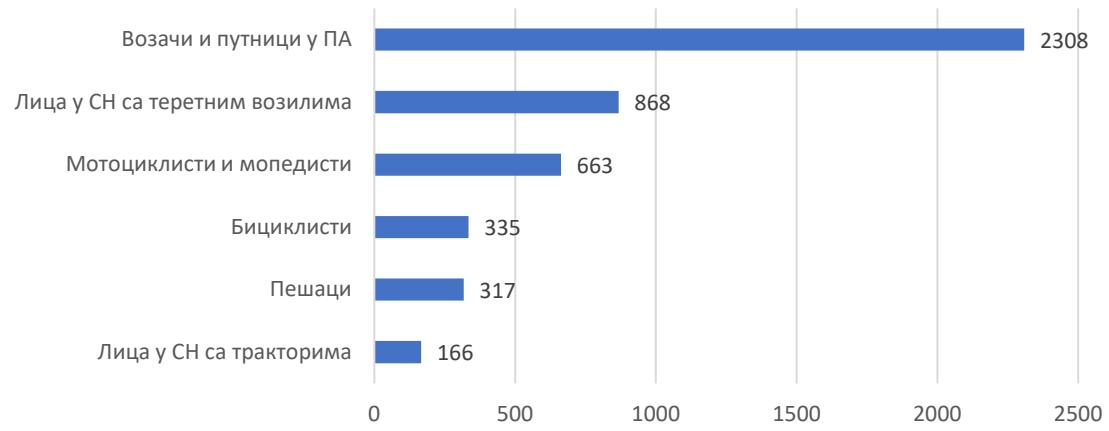

- Укупан број повређених лица у саобраћајним незгодама је 413.

3. СТРУКТУРА НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА (2018-2022. година)

ПОНДЕРИСАНИ БРОЈ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА, У ОДНОСУ НА КАТЕГОРИЈУ ВОЗИЛА И СВОЈСТВО УЧЕШЋА

Пондерисани број настрадалих лица

Свођењем свих настрадалих лица (погинула, тешко и лако повређена) одговарајућим пондерима (ПОГx99, ТТПx13 и ЛТПx1) на укупан пондерисани број настрадалих лица, може се уочити да, у односу на категорију возила и својство учешћа настрадалих у саобраћајним незгодама, највише страдају **возачи и путници у ПА**.

ПОНДЕРИСАНИ БРОЈ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА, У ОДНОСУ НА СТАРОСТ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА

Пондерисани број настрадалих лица

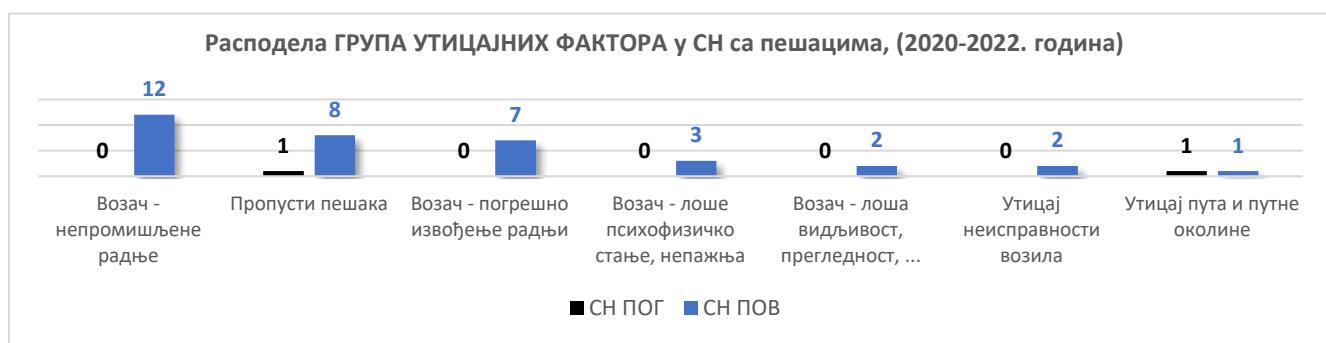

Свођењем свих настрадалих лица (погинула, тешко и лако повређена) одговарајућим пондерима (ПОГx99, ТТПx13 и ЛТПx1) на укупан пондерисани број настрадалих лица, може се уочити да у саобраћајним незгодама највише страдају лица из **старосне групе 46-64 година**.

4. БЕЗБЕДНОСТ ПЕШАКА У САОБРАЋАЈУ (2018-2022. година)

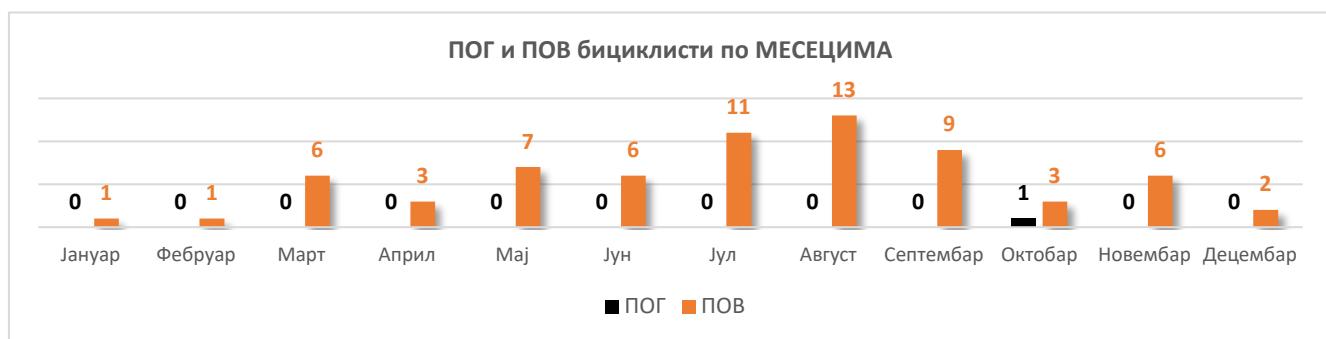
- Погинуо је један пешак, што чини 4% погинулих лица у СН (у Србији пешаци чине 26% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених пешака је 62, што чини 15% повређених лица у СН (у Србији пешаци чине 13% свих повређених лица у СН).
- Највише настрадалих пешака је међу лицима старости 65+ година.
- Пешаци највише страдају у августу.
- У периоду од 2020. до 2022. године најчешћа група утицајних фактора настанка саобраћајних незгода са учешћем пешака је **Возач - непромишљене радње**.

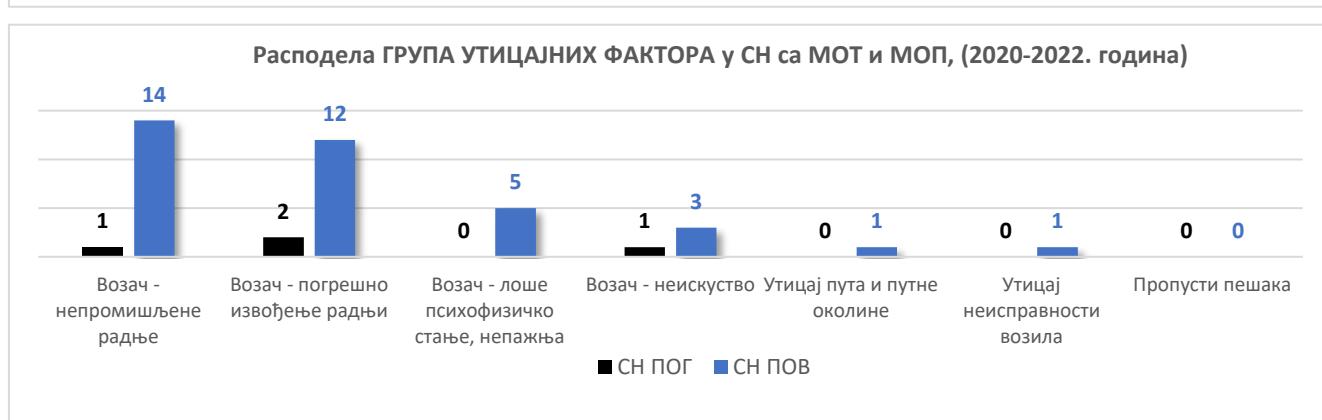
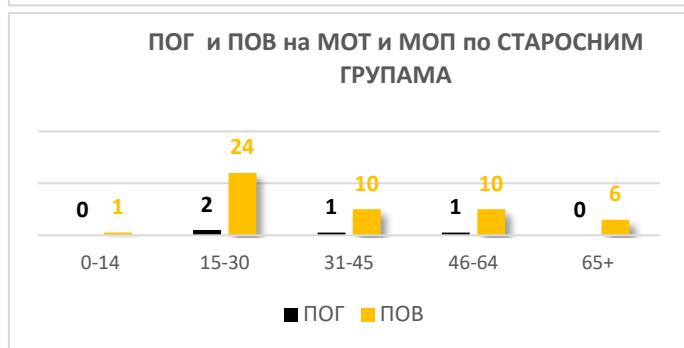
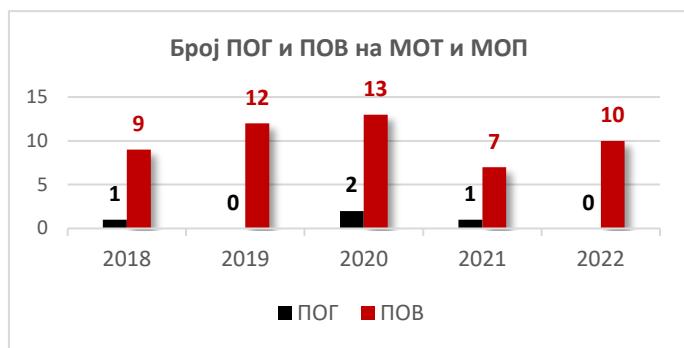
5. БЕЗБЕДНОСТ БИЦИКЛИСТА У САОБРАЋАЈУ (2018-2022. година)

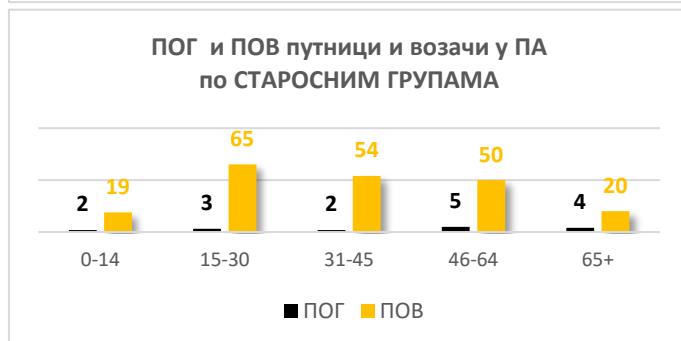
- Погинуо је један бициклиста, што чини 4% погинулих лица у СН (у Србији бициклисти чине 9% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених бициклиста је 68, што чини 16% повређених лица у СН (у Србији бициклисти чине 7% свих повређених лица у СН).
- Највише настрадалих бициклиста је међу лицима старости 46-64 година.
- Бициклисти највише страдају у **августу**.
- У периоду од 2020. до 2022. године у СН са учешћем бициклиста најчешће је одабрана група типова СН са најмање два возила – скретање или прелазак.
- У периоду од 2020. до 2022. године најчешћа група утицајних фактора настанка саобраћајних незгода са учешћем бициклиста је **Возач - непромишљене радње**.

6. БЕЗБЕДНОСТ МОТОЦИКЛИСТА И МОПЕДИСТА У САОБРАЋАЈУ (2018-2022. година)

7. БЕЗБЕДНОСТ ПУТНИЧКИХ АУТОМОБИЛА У САОБРАЋАЈУ (2018-2022. година)

8. БЕЗБЕДНОСТ ТРАКТОРИСТА У САОБРАЋАЈУ (2018-2022. година)

- Погинуло је једно лице у саобраћајним незгодама са учешћем трактора, што чини 4% погинулих лица у СН (у Србији лица у СН са тракторима чине 7% погинулих).
- Повређена лица у СН са тракторима чине 5% повређених лица у СН (у Србији лица у СН са тракторима чине 2% повређених).
- Највише настрадалих возача и путника на тракторима је међу лицима старости 15-30, 31-45 и 46-64 година.
- Највише настрадалих лица у СН са тракторима је у јуну.
- У периоду од 2020. до 2022. године код СН са тракторима најчешће је одабрана **група типова СН са једним возилом**.
- У периоду од 2020. до 2022. године најчешће групе **утицајних фактора** настанка СН са настрадалим лицима са учешћем трактора су **Возач - непромишљене радње** и **Возач - лоше психофизичко стање, непажња**.

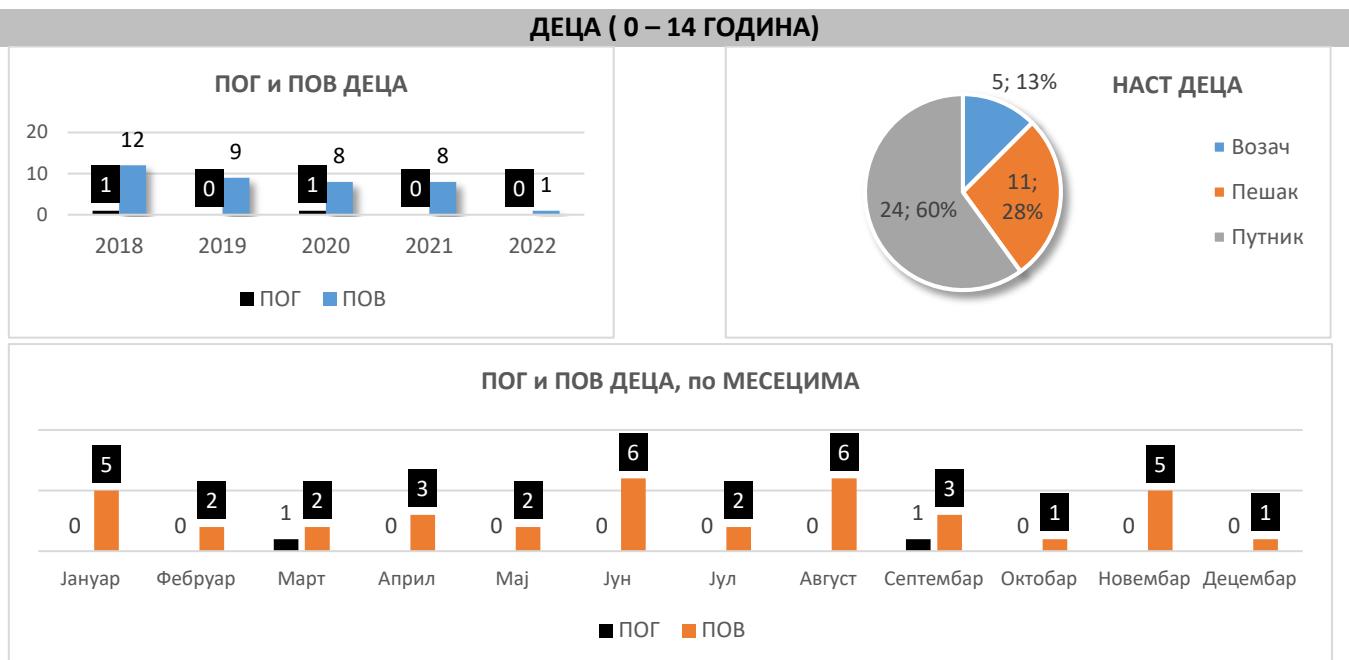
9. БЕЗБЕДНОСТ ТЕРЕТНИХ ВОЗИЛА У САОБРАЋАЈУ (2018-2022. година)

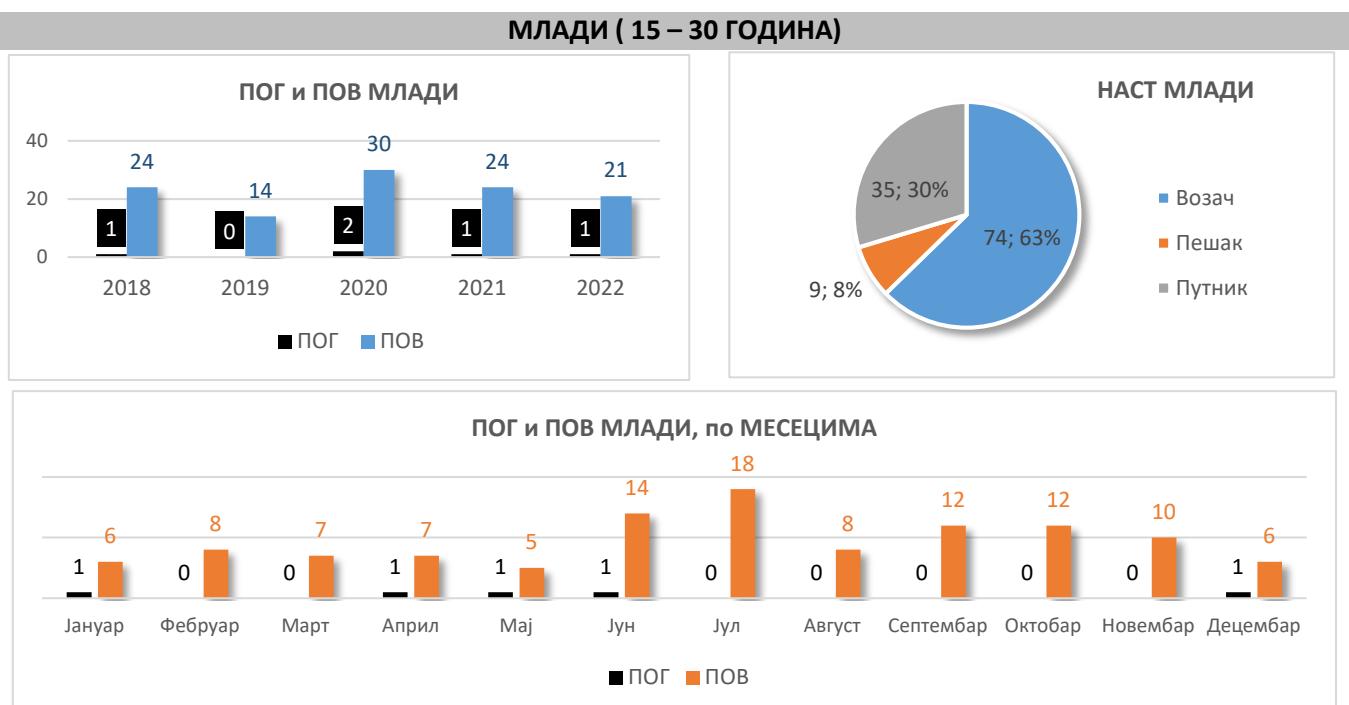
- Погинуло је 7 лица у СН са учешћем теретних возила, што чини 30% погинулих лица у СН (у Србији лица у СН са теретним возилима чине 23% погинулих лица).
- Повређена лица у СН са теретним возилима чине 13% повређених лица у СН (у Србији лица у СН са теретним возилима чине 16% повређених).
- Највише настрадалих возача и путника у теретном возилу је међу лицима старости **31-45 и 46-64 година**.
- Највише настрадалих лица у СН са теретним возилима је у **јануару**.
- У периоду од 2020. до 2022. године код СН са теретним возилима најчешће је одабрана **група типова СН са најмање два возила – скретање или прелазак**.
- У периоду од 2020. до 2022. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка СН са настрадалим лицима са учешћем теретних возила је **Возач - погрешно извођење радњи**.

10. БРОЈ ПОГИНУЛИХ И ПОВРЕЂЕНИХ ЛИЦА У ОДНОСУ НА СТАРОСТ УЧЕСНИКА (2018-2022. година)

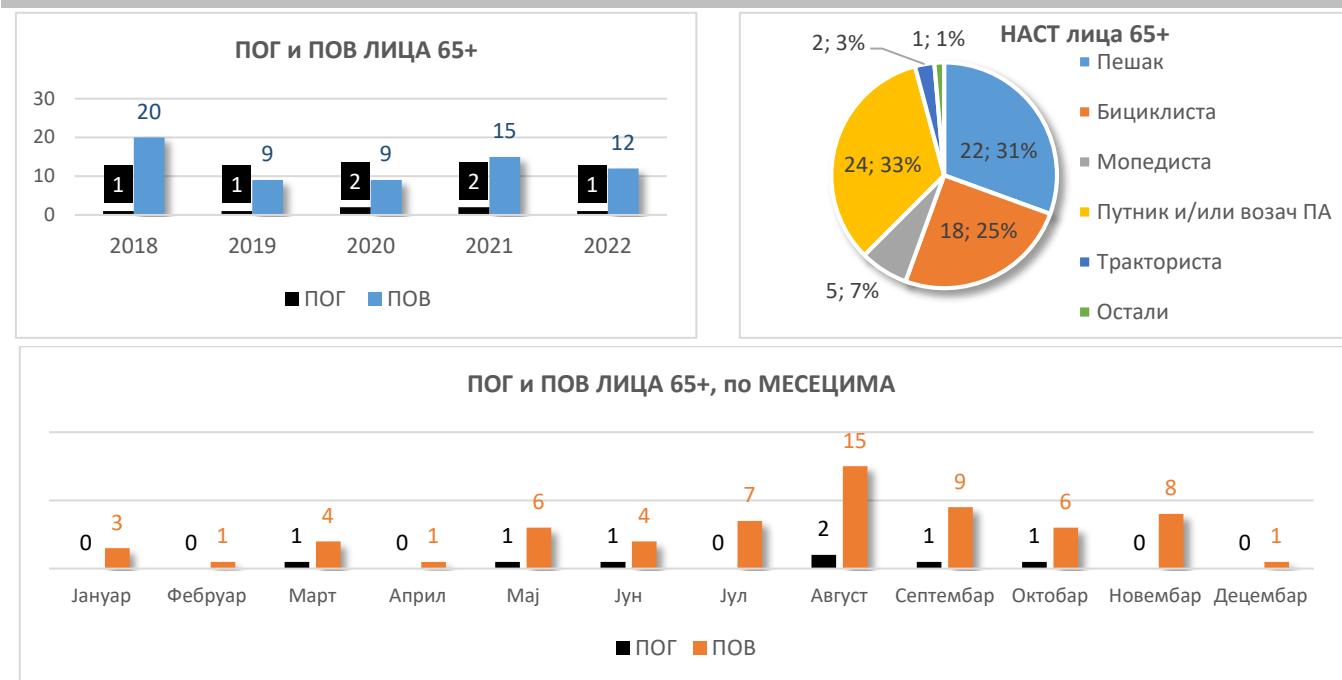

- Број повређене деце у посматраном периоду је **38**, док је **двоје** деце погинуло.
- Од укупног броја настрадале деце, деца путници чине **60%**, деца пешаци **28%**, а деца возачи **12%**.
- Деца највише страдају у **јуну** и **августу**.

- Укупно су **погинула 5 младих лица**, односно **22%** од укупно погинулих лица (у Србији млади чине **20%** погинулих лица), док је **113 младих лица повређено**, што чини **27%** од укупно повређених лица (у Србији млади чине **31%** повређених лица).
- Млади у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **возача** (63%).
- Млади највише страдају у **јулу**.

ЛИЦА СТАРИЈА ОД 65 ГОДИНА

- Укупно је погинуло **7 лица старијих од 65 година**, што чини **30%** од укупно погинулих лица (у Србији лица старија од 65 година чине **31%** погинулих лица), док је **65 старијих лица повређено**, што чини **16%** од укупно повређених лица (у Србији она чине **12%** повређених лица).
- Лица старија од 65 година у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **путника и/или возача ПА** (**33%**).
- Старији највише страдају у **августу**.

11. ИНДИКАТОРИ ПОНАШАЊА УЧЕСНИКА У САОБРАЋАЈУ ЗА 2022. ГОДИНУ, за територију града Зајечара

У Табели 1. су приказане вредности **најважнијих индикатора безбедности саобраћаја** у вези са понашањем учесника у саобраћају (употреба сигурносних појасева, дечијих заштитних система, заштитних кацига, мобилног телефона у току вожње и понашање пешака), измерених у 2022. години на територији града Зајечара. Све измерене вредности индикатора сврстане су у одговарајућу класу. Дефинисано је пет класа, којима су придружене боје: зелена, жута, наранџаста, црвена и црна. Зелена боја код сваког индикатора означава најбољу класу, док црна боја означава најлошију класу са аспекта безбедности саобраћаја.

Табела 1. Вредности свих индикатора за територију града Зајечара и Републику Србију (2022)

Индикатори	Индикатори	Насеље		Ван насеља		Укупно				
		ЛС	Ранг	СРБ	ЛС	Ранг	СРБ	ЛС	Ранг	СРБ
Мобилни телефон	ПА*	99,0	11	96,5	99,3	8	96,7	99,2	8	96,6
	ТВ*	96,0	37	92,2	98,0	6	90,4	97,0	10	91,0
	БУС*	95,0	13	85,1	90,0	38	84,9	92,5	24	85,6
Сигурносни појас	Возачи ПА	94,8	12	84,0	94,0	19	86,9	94,4	10	86,3
	Сувозачи ПА	87,5	29	79,6	90,6	19	82,1	89,1	17	81,3
	Предње седиште ПА	92,0	13	82,3	92,7	12	85,0	92,3	10	84,3
	Задње седиште ПА	6,0	127	16,8	10,0	120	20,2	8,0	135	19,3
	Возачи ТВ	84,0	7	47,0	86,7	5	51,2	85,0	3	49,6
	Сувозачи ТВ	66,7	58	57,4	72,7	55	59,2	69,6	38	56,2
	Предње седиште ТВ	80,6	8	48,6	82,9	9	52,5	81,6	4	50,6
	Возачи БУС	30,0	49	20,9	50,0	28	28,8	40,0	37	26,2
	Сувозачи БУС	0,0	53	26,4	0,0	61	30,2	0,0	85	29,0
	Предње седиште БУС	27,3	55	21,4	47,6	32	28,9	37,2	49	26,5
Заштитни системи за децу	Дечије седиште*	77,3	52	68,3	80,0	45	70,6	78,4	44	71,0
	Сигурносни појас*	56,8	65	46,6	60,0	62	46,8	57,9	72	48,3
	Укупно – деца*	67,9	60	58,4	72,0	48	60,3	69,5	58	61,0
Заштитни системи – сви у ПА*		82,9	19	74,4	84,5	21	77,0	83,7	15	76,4
Заштитне кациге	Возачи мопеда	75,0	65	69,2	100,0	1	69,4	78,6	59	69,2
	Путници на мопедима	N/A	N/A	65,3	N/A	N/A	76,3	N/A	N/A	70,7
	Возачи и путници на мопедима	75,0	62	68,4	100,0	1	71,2	78,6	51	67,3
	Возачи мотоцикала	75,0	109	88,9	90,0	77	85,3	79,4	103	87,7
	Путници на мотоциклима	80,0	46	76,6	N/A	N/A	82,0	80,0	52	80,3
	Возача и путника на мотоциклима	75,9	107	87,3	90,0	75	84,9	79,5	100	86,8
	Мопедиста и мотоциклиста	75,6	82	76,1	91,7	53	77,3	79,2	67	76,1
Пешаци	Бициклисти	0,0	59	5,8	0,0	36	5,5	0,0	69	5,7
	% прелазака на "зелено" светло*	94,0	5	83,9	N/A	N/A	94,0	5	83,9	
	% прелазака на ОПП*	93,4	3	69,4	N/A	N/A	93,4	3	69,4	
	% исправних прелазака*	93,7	1	75,0	N/A	N/A	93,7	1	75,0	
	% исправних прелазака деце*	68,0	122	76,1	N/A	N/A	68,0	122	76,1	
	% прелазака без ометања*	98,6	17	95,1	N/A	N/A	98,6	17	95,1	

Легенда:

Ранг – позиција посматране локалне самоуправе у односу на остале локалне самоуправе на подручју Републике Србије према конкретном индикатору.

* – индикатори који се први пут мере или се први пут посматрају „позитивистички“.

ЛС – локална самоуправа

СРБ – Република Србија

ПА – путнички аутомобил

ТВ – теретна возила

БУС – аутобус

ОПП – обележени пешачки прелаз

N/A – подаци/ранг не постоје или нису доступни

Сагледавајући вредности индикатора безбедности саобраћаја за посматрану локалну самоуправу и поредећи их са резултатима за Републику Србију, као и са циљевима стратегије безбедности саобраћаја, кључни **проблеми безбедности саобраћаја** којима треба посветити пажњу на територији локалне самоуправе су:

- **Употреба сигурносног појаса на задњем седишту.** Вредност овог индикатора у посматраној ЛС је испод републичког просека и износи свега 8,0%. Посматрана ЛС је међу 30 најлошијих према овом индикатору.
- **Коришћење заштитних система за децу.** Иако на нивоу републичког просека, вредност овог индикатора спада у категорију веома ниског вредности индикатора.

Са друге стране, **позитивни резултати безбедности саобраћаја** уочавају се у следећим областима:

- **Коришћење мобилног телефона.** На територији посматране ЛС, индикатор коришћења мобилног телефона у путничким аутомобилима током вожње је бољи од републичког просека и припада категорији високих вредности. Посматрана ЛС је међу 10 најбољих према овом индикатору.
- **Употреба сигурносног појаса на предњем седишту.** Вредност овог индикатора је изнад републичког просека и спада у категорији високих вредности. Посматрана ЛС је међу 10 најбољих према овом индикатору.
- **Понашање пешака.** Већина индикатора који посматрају понашање пешака у посматраној ЛС је изнад националног просека и припада категорији високих вредности.

12. НАЈВАЖНИЈЕ ЧИЊЕНИЦЕ О СТАЊУ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА на територији града Зајечара, У ПЕРИОДУ ОД 2018. до 2022. ГОДИНЕ

- Догодило се укупно 653 саобраћајних незгода, од којих је 314 саобраћајних незгода са настрадалим лицима.
- У саобраћајним незгодама погинуло је 23 лица, док је теже и лакше повређено 413 лица.
- Успостављен је опадајући тренд броја погинулих и повређених лица.
- Погинуо је један пешак, што чини 4% од укупног броја погинулих лица у СН.
- Погинуо је један бициклиста, што чини 4% од укупног броја погинулих лица у СН.
- Погинуло је 4 лица на моторизованим двоточкашима, што чини 17% од укупног броја погинулих лица у СН.
- Погинуло је 16 лица у ПА, што чини 70% од укупног броја погинулих лица у СН.
- У саобраћајним незгодама где је један од учесника био трактор, погинуло је једно лице, што чини 4% од укупног броја погинулих лица.
- У саобраћајним незгодама где је један од учесника било теретно возило, погинуло је 7 лица, што чини 30% од укупног броја погинулих лица.
- У посматраном периоду повређено је 38-оро деце, док је двоје деце погинуло у саобраћајним незгодама. Деца су највише страдала у својству путника (60%).
- У саобраћајним незгодама погинуло је 5 младих. Млади чине 22% од укупног броја погинулих лица у саобраћајним незгодама. Млади у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству возача (63%).
- У саобраћајним незгодама погинуло је 7 лица старијих од 65 година, што чини 30% од укупног броја погинулих лица. Лица старија од 65 година у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству путника и/или возача ПА (33%).
- Највећи број саобраћајних незгода са настрадалим лицима припада групи типова саобраћајних незгода „СН са једним возилом“.
- Највише настрадалих лица у саобраћајним незгодама било је у јулу и августу.

Агенција за безбедност саобраћаја

Бранко Стаматовић, в.д. директора

Приредили

Светлана Миљуш

Бојана Мильковић

Младен Ковач

Ивана Панић

Контакт подаци

+381 11 3117 298

istratzivanja@abs.gov.rs

Извештај о основним показатељима стања безбедности саобраћаја је припремљен на основу података о саобраћајним незгодама и њиховим последицама на територији локалне самоуправе, који су доступни у оквиру Интегрисане базе података о обележјима безбедности саобраћаја у Републици Србији, као и на основу других доступних података чији извори су наведених у прегледном извештају. Подаци из Интегрисане базе података о обележјима безбедности саобраћаја су јавно доступни кроз WEB GIS апликацију, на адреси <http://bazabs.abs.gov.rs/absPortal/>.

Податке о саобраћајним незгодама и последицама који су доступни у Интегрисаној бази података о обележјима безбедности саобраћаја у Републици Србији, Агенција за безбедност саобраћаја добија од Министарства унутрашњих послова Републике Србије.